

Eğitim ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Haritalama ve İzleme Çalışması: 2017-2020 Güncellemesi

Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği'nin (CEİD) Avrupa Birliği'nin finansal desteği ile yürütmekte olduğu, "CEİD İzler" projesi kapsamında hazırlanan tematik alan haritalama ve izleme raporlarının güncellenmiş versiyonlarına [CEİME-Kütüphanesi](#)'den erişebilirsiniz. Eğitim ve toplumsal cinsiyet eşitliği haritalama ve izleme çalışması 2017-2020 güncellemesi raporuna [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Prof. Dr. Mine Göğüş Tan tarafından hazırlanan Eğitim ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği raporuna göre,

Türkiye'de, eğitimde toplumsal cinsiyet temelli eşitsizlikler [sürekliliğini](#) korurken eşitliğin sağlanmasına yönelik uygulamalarda ciddi [geri gidişler](#) yaşanıyor.

Devletin -örneğin, On birinci Plan, Kadının Güçlendirilmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı, vb.- üst politika metinlerinin toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda öngördüğü hedef ve faaliyetler ile MEB ve YÖK düzenlemeleri arasındaki tutarsızlıklar dikkati çekiyor. İzlemede erişilebilir, güncel, güvenilir ve cinsiyete göre ayrıştırılmış verilerin önemli olmasına karşılık politika belgelerinde endekslere uygun göstergelerin yokluğu veya güncel olmayışı [izleme](#) ile ilgili sorunları artırıyor.

Okumaz yazmazlar arasında kadınlar çoğunlukta ve erken çocukluk eğitimi hala genelleşmiş değil!

Türkiye'de okuryazar olmayanların sayılarının yüksekliliği ve erkeklerle kadınlar arasındaki fark sürekliliğini koruyor. 286.412 erkeğe karşılık 1.738.225 kadının okuryazar olmayışı yakıcı gerçekliği devam etmekte. Dahası, 2015 verileriyle okuma-yazma bilmeyen kadın nüfus oranı erkeklerden 5 kat fazla olarak hesaplanırken; 2019 yılında bu fark, 6 katın üstüne çıktı. Türkiye'deki okul öncesi okullulaşma oranları hala küresel standartları yakalayamamış durumda. Üstelik okulöncesi bütün yaş gruplarında erkek çocukların net okullulaşma oranları kız çocukları geride bırakmakta! Zorunlu eğitimde okullulaşma tüm çağ nüfusunu kapsamıyor.

İlköğretim çağ nüfusundaki yaklaşık her yüz çocuktan 8'i ilkökula ulaşamıyor. Ortaokulda ve yükseköğretimde net okullulaşma oranları hem kadın hem erkek öğrenciler için geriliyor.

Eğitimde toplumsal cinsiyet eşitliğinden uzaklaşıyoruz!

- Eğitimle ilgili düzenlemelerden toplumsal cinsiyet kavramı, toplumsal cinsiyet eğitimleri ve projeleri çıkarılıyor, YÖK Tutum Belgesi kaldırılıyor, karma eğitimden ödünler veriliyor.
- 13 yaş ve üzeri tüm gruplar için kadın öğrencilerin Açık Öğretim'e kayması devam ediyor. 14 yaş ve üzerinde Açık Öğretim'deki öğrencilerin %62'sini kadınlar oluşturuyor.
- Ortaöğretimdeki kadın öğrenci oranları, mesleki-teknik eğitimde %39'a düşerken, din öğretimi alanında %56 ile çoğunluğu oluşturuyor.
- Türkiye'de ilk, orta ve yüksek öğretimin karar ve yetki organlarındaki kadın temsili diğer ülkelerden farklı olarak çok düşük seyrediyor. MEB'de her yüz personelden 53'ünün kadınlardan oluşmasına karşın, 81 ilden yalnız 2'sinde ve 950 ilçeden yalnız 12'sinde kadın milli eğitim müdürü var. Kadın rektör sayısı ise sadece 14.

Covid 19 Sürecinin etkileri sürekli olacak!

Kız çocuklarla kadınların, dijital okuryazarlık ve araç kullanımı fırsat ve olanaklarından daha az yararlanmakta olmalarının sadece kriz sırasında değil, post pandemi döneminin ekonomik restorasyon sürecinde de toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini pekiştireceği öngörülüyor. Çünkü dijital iş ve becerilere talebin artacağı düşünülen gelecekte, "dijital toplumsal cinsiyet uçurumu"nun, önlem alınmadığı takdirde kadınların ekonomik yaşama katılımı konusunda yeni kısıtlar yaratması kaçınılmaz olacak.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

#veriiyleştirir